

KYSELYLOMAKE: FSD3916 SAAMEBAROMETRI 2020

QUESTIONNAIRE: FSD3916 SÁMI BAROMETER 2020

TÄMÄ KYSELYLOMAKE ON OSA YLLÄ MAINITTUA YHTEISKUNTATIEETEELLISEEN TIETOARKISTOON ARKISTOITUA TUTKIMUSAINESTOA.

KYSELYLOMAKETTA HYÖDYNTÄVIEN TULEE VIITATA SIIHEN ASIANMUKAISESTI LÄHDEVIIITTEELLÄ.

THIS QUESTIONNAIRE FORMS A PART OF THE ABOVE MENTIONED DATASET, ARCHIVED AT THE FINNISH SOCIAL SCIENCE DATA ARCHIVE.

IF THE QUESTIONNAIRE IS USED OR REFERRED TO IN ANY WAY, THE SOURCE MUST BE ACKNOWLEDGED BY MEANS OF AN APPROPRIATE BIBLIOGRAPHIC CITATION.

DETTA FRÅGEFORMULÄR UTGÖR EN DEL AV DEN OVANNÄMDA DATAMÄNGDEN, ARKIVERAD PÅ FINLANDS SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA DATAARKIV.

OM FRÅGEFORMULÄRET ÄR UTNYTTJAT ELLER REFERERAT TILL MÅSTE KÄLLAN ANGES I FORM AV BIBLIOGRAFISK REFERENS.

Saamebarometri 2020

Hyvä vastaanottaja,

tämä on kysely saamenkielisistä palveluista. Kysely toteutetaan nyt toista kertaa Oikeusministeriön ja Giellagas-instituutin yhteistyönä. Projektin vastaava johtaja on Anni-Siiri Länsman.

Edellinen Saamebarometri julkaistiin 2016. Kyselyllä kartoitetaan saamen kielilain toteutumista sekä kerätään tietoa hallituksen kielikertomusta varten. Kielikertomus käsittelee kielilainsäädännön soveltamista ja kielellisten oikeuksien toteutumista Suomen eri kieliryhmien parissa. Vuonna 2016 painotus oli sosiaali- ja terveystieteissä, nyt koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluissa. Kysymykset noudattavat osin vuoden 2016 kysymyksiä ja ruotsinkielisille tehtyjä kysymyksiä, jotta kieliryhmien vertailu on mahdollista.

Vastaukset käsitellään täysin anonymisti, eikä raportista selviä tietoja, joita voisi yhdistää henkilöihin. Anonymisoitu aineisto säilytetään Suomen yhteiskuntatieteellisessä tietoarkistossa, jonka kautta sitä voidaan hyödyntää mm. muissa selvityksissä, opinnäytetöissä ja tieteellisessä tutkimuksessa. Aineisto anonymisoidaan alkuperäiskansatutkimuksen eettisiä ohjeita noudattaen ja yhteisön pieni koko huomioiden.

Voit vastata kyselyyn 8.11. saakka.

Vastaaminen on tärkeää saamenkielisten palvelujen kehittämiseksi!

Selvitystyön tekijä,

Laura Arola
[yhteystiedot poistettu]

Perustiedot

**1. Hyvä vastaaja,
oletko saanut postitse kirjeen tätä tutkimusta koskien sekä vastauslomakkeen?**

- ☐ Olen
☐ En ole

2. Sukupuoli

- ☐ mies

- ☐ nainen
- ☐ muu

3. Syntymävuosi

4. Mikä on korkein koulutusaste, jonka olet suorittanut?

- ☐ perus- tai kansakoulu
- ☐ ammattitutkinto
- ☐ ylioppilastutkinto
- ☐ opistoasteen ammattillinen tutkinto tai vastaava
- ☐ ammattikorkeakoulu tai alempi korkeakoulututkinto
- ☐ ylempi korkeakoulututkinto
- ☐ lisensiaatin- tai tohtorintutkinto
- ☐ muu koulutus tai tutkinto, mikä?

5. Miten sijoitut työelämään?

- ☐ palkkatyö
- ☐ yrittäjä tai yksityinen ammatinharjoittaja
- ☐ porotalous tai luontaistalous
- ☐ ei työelämässä (esim. opiskelija, eläkeläinen, työtön)

6. Asuinkunta

- ☐ Utsjoki
- ☐ Sodankylä
- ☐ Inari
- ☐ Enontekiö
- ☐ muu, mikä?

7. Mikä on väestörekisteriin merkitty äidinkielesi?

- ☐ inarinsaame
- ☐ koltansaame
- ☐ pohjoissaame
- ☐ suomi
- ☐ muu, mikä? _____
- ☐ en tiedä
- ☐ saame

Kielitaito

8. Kuinka hyvin katsot osaavasi inarinsaamea?

	täysin	hyvin	tydyttävästi	hieman	en lainkaan
suullisesti	☐	☐	☐	☐	☐
kirjallisesti	☐	☐	☐	☐	☐
ymmärrän	☐	☐	☐	☐	☐

9. Kuinka hyvin katsot osaavasi koltansaamea?

	täysin	hyvin	tydyttäväsi	hieman	en lainkaan
suullisesti	☐	☐	☐	☐	☐
kirjallisesti	☐	☐	☐	☐	☐
ymmärrän	☐	☐	☐	☐	☐

10. Kuinka hyvin katsot osaavasi pohjoissaamea?

	täysin	hyvin	tydyttäväsi	hieman	en lainkaan
suullisesti	☐	☐	☐	☐	☐
kirjallisesti	☐	☐	☐	☐	☐
ymmärrän	☐	☐	☐	☐	☐

11. Kuinka hyvin katsot osaavasi suomea?

	täysin	hyvin	tydyttävästi	hieman	en lainkaan
suullisesti	☐	☐	☐	☐	☐
kirjallisesti	☐	☐	☐	☐	☐
ymmärrän	☐	☐	☐	☐	☐

12. Kommentit:

13. Missä määrin olet oppinut saamea seuraavissa yhteyksissä?

	paljon	jonkun verran	vähän	en lainkaan
lapsuudenkodissa	☐	☐	☐	☐
sukulaisilta	☐	☐	☐	☐
päivähoidossa	☐	☐	☐	☐
koulussa	☐	☐	☐	☐
aikuisiällä	☐	☐	☐	☐

14. Kommentit:

Kielten käyttö

15. Missä määrin käytät saamea seuraavissa ympäristöissä ja yhteyksissä?

	lähes aina	enimmäkseen	jonkun verran	vähän	en lainkaan
arjessa	☐	☐	☐	☐	☐
työelämässä	☐	☐	☐	☐	☐
lapsuuden perheen ja sukulaisten kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
viranomaisten kanssa asioidessa	☐	☐	☐	☐	☐

16. Kuuluuko talouteesi tai onko siihen kuulunut alaikäisiä lapsia?

- ☐ kuuluu
☐ on kuulunut
☐ ei (siirry kysymykseen 20)

17. Jos sinulla on lapsia, mitä kieltä tai kieliä puhut heille? (voit valita useita vaihtoehtoja)

- ☐ suomea
☐ pohjoissaamea
☐ inarinsaamea
☐ koltansaamea
☐ muu, mikä? _____

18. Millaisessa päivähoitossa lapsesi ovat tai ovat olleet?

- ☐ pohjoissaamenkielinen päivähoito
☐ inarinsaamenkielinen päivähoito
☐ koltansaamenkielinen päivähoito
☐ suomenkielinen päivähoito
☐ pohjoissaamenkielinen kielipesä
☐ inarinsaamenkielinen kielipesä
☐ koltansaamenkielinen kielipesä
☐ muunkielinen päivähoito (mikä?) _____
☐ ei päivähoitoa

19. Millä kielellä lapsesi käyvät tai ovat käyneet koulua?

- ☐ enimmäkseen pohjoissaamenkielinen opetus
- ☐ enimmäkseen inarinsaamenkielinen opetus
- ☐ osittain koltansaamenkielinen opetus
- ☐ suomenkielinen opetus
- ☐ kielikylpyopetus (millä kielellä?)
- ☐ muunkielinen opetus (millä kielellä?)
- ☐ lapset eivät ole koulussa

20. Kommentit:

Kielelliset oikeudet

21. Kuinka hyvin tunnet kielelliset oikeutesi ja saamen kielilain?

- ☐ erittäin hyvin
- ☐ hyvin
- ☐ huonosti
- ☐ en lainkaan

22. Miten tärkeänä pidät kielellisiä oikeuksia?

- ☐ erittäin tärkeinä
- ☐ tärkeinä
- ☐ en kovin tärkeinä
- ☐ en lainkaan tärkeinä

23. Kuinka usein pyrit saamaan julkisia palveluita saamen kielellä?

- ☐ lähes aina

- ☐ yleensä
☐ vaihtelevasti
☐ harvoin
☐ en koskaan

Julkisten palveluiden saatavuus saamen kielellä

24. Miten hyvin palveluita on mielestäsi saatavilla puhumallasi saamen kielellä?

- ☐ hyvin
☐ tyydyttävästi
☐ huonosti
☐ ei lainkaan
☐ en osaa sanoa

25. Miten saamenkielisten palveluiden saatavuus on mielestäsi kehittynyt viime aikoina?

- ☐ parantunut
☐ pysynyt ennallaan
☐ huonontunut
☐ en osaa sanoa

26.

Merkitse seuraavaan taulukkoon kokemuksesi kunnan sivistystoimen palveluiden saatavuudesta ja toimivuudesta puhumallasi saamen kielellä.

(1) Onko palvelu saatavilla puhumallasi saamenkielellä asuinkunnassasi?

	on	ei ole	en tiedä
Kirjasto	☐	☐	☐
Kansalaisopisto	☐	☐	☐
Kunnan kulttuuripalvelut ja -tapahtumat	☐	☐	☐
Liikuntapalvelut	☐	☐	☐
Nuorisotyö	☐	☐	☐
Lasten ja nuorten harrasteryhmät	☐	☐	☐

	on	ei ole	en tiedä
Aikuisten harrasteryhmät	☐	☐	☐
Päivähoito	☐	☐	☐
Esiopetus	☐	☐	☐
Perusopetus (alakoulu 1.-6. lk)	☐	☐	☐
Perusopetus (yläkoulu 7.-9.lk)	☐	☐	☐
Oppilashuolto (erityisopetus, koulukuraattori, koulupsykologi)	☐	☐	☐
Muu (mikä?)	☐	☐	☐

27. Merkitse seuraavaan taulukkoon kokemuksesi kunnan sivistystoimen palveluiden saatavuudesta ja toimivuudesta puhumallasi saamen kielellä. (2) Miten sinun (tai perheenjäsenesi) palvelu on toiminut puhumallasi saamenkielellä?

	hyvin	osittain	huonosti	ei kokemusta
Kirjasto	☐	☐	☐	☐
Kansalaisopisto	☐	☐	☐	☐
Kunnan kulttuuripalvelut ja -tapahtumat	☐	☐	☐	☐
Liikuntapalvelut	☐	☐	☐	☐
Nuorisotyö	☐	☐	☐	☐
Lasten ja nuorten harrasteryhmät	☐	☐	☐	☐
Aikuisten harrasteryhmät	☐	☐	☐	☐
Päivähoito	☐	☐	☐	☐
Esiopetus	☐	☐	☐	☐
Perusopetus (alakoulu 1.-6.lk)	☐	☐	☐	☐
Perusopetus (yläkoulu 7. -9.lk)	☐	☐	☐	☐
Oppilashuolto (erityisopetus, koulukuraattori,koulupsykologi)	☐	☐	☐	☐
Muu, mikä?	☐	☐	☐	☐

28. Kommentit:

29.

Miten paljon kunta mielestäsi tiedottaa toiminnastaan puhumallasi saamen kielellä?

	paljon	jonkin verran	vähän	ei lainkaan
Ilmoituksissa	☐	☐	☐	☐
Verkkosivuilla	☐	☐	☐	☐
Yhteydenotoissa	☐	☐	☐	☐
Sosiaalisessa mediassa	☐	☐	☐	☐

30. Kommentit:

31.

Saatko halutessasi palvelua saamen kielellä muissa kunnan toiminnoissa? Merkitse ne toiminnot, joissa olet saanut saamenkielistä palvelua.

☐ terveyspalvelut (mikä palvelu?)	
☐ sosiaalipalvelut (mikä palvelu?)	
☐ tekninen toimi (mikä palvelu?)	
☐ kunnan keskustoimisto (mikä palvelu?)	
☐ elinkeino- ja yrittäjäpalvelut (mikä palvelu?)	

32.

Merkitse seuraavaan taulukkoon kokemuksesi valtiollisten palveluiden saatavuudesta ja toimivuudesta puhumallasi saamen kielellä. (1) Onko palvelu saatavilla puhumallasi saamenkielellä?

	on	ei ole	en tiedä
KELA	☐	☐	☐

	on	ei ole	en tiedä
MELA	☐	☐	☐
POLIISI	☐	☐	☐
VEROVIRANOMAINEN	☐	☐	☐
OIKEUSLAITOS	☐	☐	☐
MAISTRAATTI	☐	☐	☐

33.

Merkitse seuraavaan taulukkoon kokemuksesi valtiollisten palveluiden saatavuudesta ja toimivuudesta puhumallasi saamen kielellä. (2) Miten sinun (tai perheen-jäsenesi) palvelu on toiminut puhumallasi saamen kielellä?

	hyvin	osittain	huonosti	ei kokemusta
KELA	☐	☐	☐	☐
MELA	☐	☐	☐	☐
POLIISI	☐	☐	☐	☐
VEROVIRANOMAINEN	☐	☐	☐	☐
OIKEUSLAITOS	☐	☐	☐	☐
MAISTRAATTI	☐	☐	☐	☐

34. Kommentit:

Saamenkielisen palvelun kehittämisen tarpeet

35. Millä alalla tai missä viranomaisyhteyksissä olet saanut useimmiten tai parhaiten saamenkielistä palvelua?

36. Millä alalla, tai missä viranomaisyhteyksissä palvelun lisääminen olisi sinusta tärkeintä?

37. Jos saamen kieltä voisi käyttää nykyistä laajemmin kunnan ja valtion sähköisessä asiointissa (esim.verkkolomakkeissa) käyttäisitkö saamenkielistä palvelua?

- ☐ kyllä
- ☐ en
- ☐ en osaa sanoa

38.

Millaisiin toimiin kunnan tai valtion pitäisi mielestäsi ryhtyä, jotta saamenkieliset palvelut voitaisiin tulevaisuudessa toteuttaa nykyistä paremmin?

39.

Oletko viime vuosina ottanut yhteyttä virkamieheen tai luottamushenkilöön kysymyksissä, jotka koskevat saamenkielisiä palveluita tai sinun kielellisiä oikeuksiasi?

- ☐ en ole
- ☐ kyllä (millaisessa kysymyksessä?)

40. Tiedätkö, kenen puoleen voit kunnassasi kääntyä, jos sinulla on kysymyksiä saamenkielisestä palvelusta?

- ☐ en
- ☐ kyllä

41.

Millaisina koet mahdollisuutesi vaikuttaa valtakunnallisen tason päätöksiin kielellisiin oikeuksiin liittyvissä kysymyksissä?

- ☐ erinomaiset mahdollisuudet
- ☐ hyvät mahdollisuudet
- ☐ tyydyttävät mahdollisuudet
- ☐ huonot mahdollisuudet

42. Millaisina koet mahdollisuutesi vaikuttaa kotikuntasi päätöksiin kielellisiin oikeuksiin liittyvissä kysymyksissä?

- ☐ erinomaiset mahdollisuudet
- ☐ hyvät mahdollisuudet
- ☐ tyydyttävät mahdollisuudet
- ☐ huonot mahdollisuudet

Kieli-ilmapiiiristä kunnassassa

43.

Miten kuvailisit suomen- ja saamenkielisten kuntalaisten välisiä suhteita kunnassasi?

- ☐ erittäin hyvät
- ☐ hyvät
- ☐ vaihtelevat
- ☐ huonot
- ☐ erittäin huonot
- ☐ en osaa sanoa

44.

Miten suomen- ja saamenkielisten väliset suhteet ovat muuttuneet kunnassasi viime vuosien aikana?

- ☐ paljon myönteisemmiksi
- ☐ myönteisemmiksi
- ☐ ei muutosta
- ☐ kielteisemmiksi
- ☐ paljon kielteisemmiksi
- ☐ en osaa sanoa

45.

Oletko viime vuosina kohdannut syrjintää, ennakkoluuloja tai häirintää (esim. suullisesti, verkossa tai eleillä), koska olet puhunut saamea?

- ☐ kyllä, usein
- ☐ kyllä, joskus
- ☐ kyllä, yksittäisiä kertoja
- ☐ en ole

46. Kommentit:
